

Innspill fra Midtre Gauldal frivilligsentral til strategi for fremtidige helse- og omsorgstjenester i Midtre Gauldal mot 2030:

Først en innledning om frivillighetens betydning med frivilligsentralens øyne. Frivillighet er stort sett alltid toveis, det vil si at det gir noe både til den som yter frivillig innsats og for den som får en håndrekning.

Det å engasjere seg frivillig kan grovt sett deles i to hovedkategorier; tvungen frivillighet og frivillig frivillighet. For de som har barn, må de fleste i løpet av barnets oppvekst bidra med frivillighet i dugnad på barnehagen, skolen eller som trener, oppmann, kakebaker, dopapirselger ol gjennom barnets fritidsaktiviteter. Dette er det vi kaller tvungen frivillighet, da aktivitetene er avhengig av foreldrenes bidrag.

Frivillig frivillighet kan være at man engasjerer seg i en eller flere aktiviteter/organisasjoner for sin egen del, dette kan være gjennom en brukerorganisasjon, pårørendeforening, en hobby eller via frivilligsentralen. Det du bidrar med gjør man kun av egen fri vilje og ønske. Det gjør de frivillig tilknyttet frivilligsentralen til en stor resurs for nærmiljøet.

Frivilligsentralen koordinerer frivillige, slik at de kan bidra med akkurat den aktiviteten de ønsker. Frivilligheten må organiseres, det blir sjeldent vellykket hvis man sender en gjeng frivillige et sted uten at dette organiseres eller koordineres. De frivillige er selve motoren i en frivilligsentral, og det er de frivilliges interesser og engasjement som styrer frivilligsentralens aktiviteter.

Mange engasjerer seg frivillig i ulike organisasjoner gjennom livet, og når motivasjonen og interessene endrer seg, så er det bare å skifte organisasjon. Vi ser at mange gamle foreninger med lange tradisjoner slite med å opprettholde aktiviteten og skaffe folk til sine styreverv. Dette gjør frivilligsentralen unik, da de frivillige kan avklare helt konkret hva de ønsker å bidra med, og at det er helt greit å takke nei til en forespørsel.

Det er ulike typer lag og foreninger i de ulike bygdene i Midtre Gauldal. Derfor tilrettelegger frivilligsentralen aktiviteten sin slik at vi ikke oppleves som en konkurrent for det som allerede eksisterer.

Det er mye forebygging i det å være frivillig, og ofte er det mange enslige som velger å engasjere seg ekstra som frivillig. Det å ha en eller flere faste oppgaver i løpet av uka er

A: Basmoen 7
7290 Støren

T: 72 40 36 36

M: 412 11 427

E-post: frivillig@midtre-gauldal.kommune.no

Org.Nr.:991 054 197

Møte mellom mennesker

viktig for å opprettholde døgnrytmen, det er også viktig for å opprettholde et sosialt nettverk, og for å gi en følelse av å være betydningsfull. Alle disse faktorene er viktige moment i folks folkehelse, og måles når det er snakk om enkeltmenneskers livskvalitet. Det er også veldig mye forebyggende helsearbeid i dette.

Men det er viktig å huske at frivillighet lever av lyst og dør av plikt. Dette understreker viktigheten av hvordan en aktivitet oppstår for om det blir en suksess over lengre tid. Det er stor forskjell på at en aktivitet oppstår gjennom ideutveksling, gjennom en ildsjel, blir lagt frem som en mulighet, eller kommer gjennom det som oppfattes som en bestilling.

Det å være med i hele prosessen for oss som koordinerer frivillighet er alfa og omega for å lykkes i å inkludere frivilligheten tettere imot kommunale tilbud fremover. Frivilligsentralen savner at strategien sier noe om hvordan et samarbeid mellom kommunen og frivilligheten skal utvikles, og hvordan og på hvilket nivå dialogen skal foregå. Intensjonen om å dra inn frivilligheten er god, men det bør spesifiseres i strategien om hvordan dette kan gjøres i praksis.

Frivilligsentralen skal ikke ta over kommunale oppgaver, men vi skal heller ikke være en konkurrent for andre lag/foreninger eller næringsliv. Ofte sitter vi med en følelse av at vi kommer sent inn i prosessene, noe som bidrar til motstand både hos den som skal koordinere og motivere de frivillige, samt de frivillige selv. Ved å starte prosesser samtidig og på like vilkår, så vil vi oppnå bedre og mer kreative løsninger for alle parter. Det er det vi klarer å oppnå i praksis innen feltet helse- og omsorg som blir viktig, og ikke strategien. Derfor er det viktig at frivilligheten opplever å bli tatt på alvor i strategien, og ikke bare brukes i festtaler.

Begrepet frivillighet blir omtalt flere steder i denne strategien, noen ganger alene, andre ganger sammen med andre ord. Dette gjør så vi blir usikre på definisjonen av begrepet. Vi ønsker en klargjøring på hva Midtre Gauldal frivilligsentraler er i forhold til strategiens begrep «frivilligheten»?

Mestringstrappa:

Trinn 0; tilbud som finnes om det **å bli frivillig**

Trinn 1; ulike tilbud **fra** frivillige

Ved å legge rekruttering av frivillige inn i mestringstrappas trinn 0, så blir den helsemessige gevinsten med å være frivillig understreket fra kommunens side. I tillegg

A: Basmoen 7
7290 Støren

T: 72 40 36 36

M: 412 11 427

E-post: frivillig@midtre-gauldal.kommune.no

Org.Nr.:991 054 197

blir det en progresjon fra trinn 0 til trinn 1. (I strategien står tilbud fra frivillige både på trinn 0 og 1)

Det har vært jobbet for å etablere Nasjonalforenings prosjekt «Aktivitetsvenn» av demenskoordinator, aktivitør, hjemmetjenesten, demensforeningen og frivilligsentralen. Vi har oppfattet at det videre arbeidet er lagt på is pga manglende ressurser eller avklaringer for å drive prosjektet fremover. Et slikt prosjekt som etablerer et formelt samarbeid mellom kommunen og organisasjoner gjennom en avtale bør prioriteres og omtales i en strategi for fremtidige helse- og omsorgstjenester, hvis det er tenkt at kommunen ønsker å samarbeide tettere med lag/organisasjoner. Aktivitetsvenn har en oppskrift på hvordan et samarbeid kan formaliseres, så dette kan være en oppstart for å formalisere samarbeid mellom kommunen og frivilligheten.

Møteplasser er viktig for alle mennesker, derfor er det avgjørende å legge til rette for uformelle møteplasser i alle bygder i Midtre Gauldal. Det kan være en mulighet å tilrettelegge slike møteplasser i forbindelse med de tenkte omsorgsboligene. Men det er viktig at møteplassene etableres i samarbeid med frivillige og lag/organisasjoner, slik at de ikke blir forbundet med eldreomsorg og kommunale oppgaver. Nok en gang; «frivillighet lever av lyst og dør av plikt». Slike møteplasser for frivillige må være for alle typer frivillige, og mangfoldet av frivillighet.

Betydningsfulle møteplasser på tvers av generasjoner; det er mange barn som vokser opp uten å ha besteforeldre i nærmiljøet sitt, og det er også mange besteforeldre som ikke har mye kontakt med sine barnebarn. Frivilligsentralen bidrar for å påvirke slik at mennesker kan ha kontakt på tvers av generasjoner. Slike aktiviteter kan være strikkehjelp på barneskolen, lesevenn, leksehjelp, natteravner, veivisere, reserve besteforeldre og underholdning av barn på formiddagstreff. Midtre Gauldal har en god del flyktninger og arbeidsinnvandrere, disse er både en ressurser og brukere av frivillig aktivitet.

Bygge mot et felles mål; En bruker kan få innvilget noen timer pr uke betalt støttekontakt. For å komplettere tilbudet, kan det være mulig å få en frivillig til å hjelpe samme person noen timer pr uke. «Hjelperen» kan være samme person, altså den som er betalt støttekontakt og frivillig, eller det kan være ulike personer hvis det tenkes å være hensiktsmessig. Dette er et eksempel på muligheten for å komplettere et tilbud for en bruker.

A: Basmoen 7
7290 Støren
T: 72 40 36 36
M: 412 11 427
E-post: frivillig@midtre-gauldal.kommune.no
Org.Nr.:991 054 197

En frivillig kan være engasjert gjennom idrettslaget for å merke bestemte turstier i et område. For å utvide effekten av denne aktiviteten, kan oppdraget gjøres av en liten gruppe i stedet for en enkeltperson, noe som gir aktiviteten et mer sosial aspekt. Aktiviteten kan også utvides videre hvis en av de frivillige i tillegg engasjeres som støttekontakt/gåvenn (gjærne frivillig) for en fysisk godt fungerende f.eks dement eller ensom person. Da oppnår vi fysisk og psykisk effekt for flere personer.

Alle frivillige tilknyttet frivilligsentralen skriver under på en taushetserklæring, og vi har muligheter for å skaffe politiattest hvis det er oppdrag som krever det. Gjennom vår resurs med å ha daglig leder, så får frivillige mulighet å gjøre lystbetonte oppgaver, som er koordinert og organisert, samt satt i system.

Frivilligsentralen koordinerer frivillige som også er medlemmer i andre organisasjoner. Vi er ikke medlems basert, og mottar ikke økonomiske støtte ut fra medlemstall. Vi er religiøst og politisk nøytrale. Alle som møter på vårt årsmøte, som er organisasjonens øverste organ, og som er bosatt i Midtre Gauldal har stemmerett. Dette gjør så vi kan kontakte hvem som helst og spørre om nesten hva som helst. Dette gir frivilligsentralen store muligheter, men frivilligsentralen må oppleve at den jobben de ansatte og de frivillige gjør blir verdsatt og tatt på alvor.

Hos frivilligsentralen ser vi alle som en resurs, vi har tro på at alle har noe de kan gi til andre.

Møte mellom mennesker

A: Basmoen 7
7290 Støren
T: 72 40 36 36
M: 412 11 427
E-post: frivillig@midtre-gauldal.kommune.no
Org.Nr.:991 054 197